

ZBIERKA ZÁKONOV SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1993

Vyhlásené: 01.06.1993 Časová verzia predpisu účinná od: 01.06.1993 do: 30.04.2004

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

123

VYHLÁŠKA

Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky

z 20. apríla 1993

o ochrane zdravia pred nepriaznivými účinkami elektromagnetického poľa

Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky podľa § 70 ods. 1 písm. b) zákona č. 20/1966 Zb. o starostlivosti o zdravie ľudu v znení zákona Slovenskej národnej rady č. 419/1991 Zb. a zákonného opatrenia Predsedníctva Slovenskej národnej rady č. 305/1992 Zb. ustanovuje:

§ 1

Touto vyhláškou sa ustanovujú hygienické požiadavky na prácu a pobyt v elektromagnetických poliach, na vývoj, konštrukciu, výrobu, dovoz, montáž, opravu, skúšanie, prevádzku a používanie generátorov vysokých a veľmi vysokých frekvencií a zariadení, ktoré takéto generátory obsahujú (ďalej len „zdroje“).

§ 2

Na účely tejto vyhlášky pásmom

- a) vysokých frekvencií (ďalej len „vf“) je frekvenčný rozsah od 60 kHz do 300 MHz (megahertzov),
- b) veľmi vysokých frekvencií (ďalej len „vvh“) je frekvenčný rozsah nad 300 MHz.

§ 3

Pri činnostiach uvedených v § 1 je potrebné zabezpečiť všetky technické a organizačné opatrenia, ktoré obmedzujú ožarovanie osôb a ich počet poľom vf a vvh na najnižšie možné hodnoty elektromagnetického poľa, najviac na hodnoty ustanovené touto vyhláškou.

§ 4

(1) Najvyššie prípustné hodnoty ožiarenia pracovníkov elektromagnetickým poľom W_{EP} , W_{HP} alebo $W_{SP}^{1)}$ sú vyjadrené bez použitia osobných ochranných pracovných prostriedkov. Sú to priemerné zmenové hodnoty vypočítané zo zisteného ožiarenia pracovníka v jednom pracovnom cykle, spravidla v päťdňovom pracovnom týždni, a sú ustanovené

- a) v pásme vf od 60 kHz do 3 MHz hodnotou 50 000 [$V^2m^{-2}.h$] pri vyjadrení efektívnej hodnoty intenzity poľa E vo voltoch na meter a času t v hodinách podľa vzorca

$$W_{EP} = E^2.t = 50\,000 [V^2m^{-2}.h]$$

alebo 200 [$A^2m^{-2}.h$] pri vyjadrení efektívnej hodnoty intenzity poľa H v ampéroch na meter a času t v hodinách podľa vzorca

$$W_{HP} = H^2.t = 200 [A^2m^{-2}.h],$$

ak $E \leq 500$ [Vm^{-1}] a $H \leq 50$ [Am^{-1}];

b) v pásme v $\dot{f}$ od 3 MHz do 30 MHz hodnotou 7 000 [$\text{V}^2\text{m}^{-2}\cdot\text{h}$] pri vyjadrení efektívnej hodnoty intenzity poľa E vo voltoch na meter a času t v hodinách podľa vzorca

$$W_{\text{EP}} = E^2 \cdot t = 7\,000 \text{ [V}^2\text{m}^{-2}\cdot\text{h]},$$

ak $E \leq 300$ [Vm^{-1}];

c) v pásme v $\dot{f}$ od 30 MHz do 300 MHz hodnotou 800 [$\text{V}^2\text{m}^{-2}\cdot\text{h}$] pri vyjadrení efektívnej hodnoty intenzity poľa E vo voltoch na meter a času t v hodinách podľa vzorca

$$W_{\text{EP}} = E^2 \cdot t = 800 \text{ [V}^2\text{m}^{-2}\cdot\text{h]},$$

ak $E \leq 100$ [Vm^{-1}];

d) v pásme v $\ddot{v}f$ hodnotou 0,8 $K_1^{(2)}$ pri vyjadrení strednej výkonovej hustoty S v miliwattoch na centimeter štvorcový a času t v hodinách podľa vzorca

$$W_{\text{SP}} = S \cdot t = 0,8 \cdot K_1 \text{ [mWcm}^{-2}\cdot\text{h]},$$

ak $S \leq 2,65$ [mWcm^{-2}].

(2) Pri haváriách, nevyhnutných meraniach a opravách zdrojov počas prevádzky a v ďalších výnimočných prípadoch môžu sa najvyššie prípustné hodnoty ožiarenia uvedené v odseku 1 prekročiť najviac do výšky desaťnásobku, ak hodnota S, E^2 alebo H^2 nepresiahne desaťnásobok medznej úrovne S alebo desaťnásobok druhej mocniny medzných úrovní E, resp. H stanovených v odseku 1.

(3) Každé prekročenie najvyššie prípustných hodnôt ožiarenia podľa odseku 2 sa musí ohlásť príslušnému orgánu štátnej správy³⁾ a príslušnému ústavu hygieny a epidemiológie a musí sa vyrovnať zmenami bez expozície tak, aby sa v dennom priemere za sledovaný čas (spravidla pracovný cyklus) určený prevádzkovateľom zdroja v $\dot{f}$ alebo v $\ddot{v}f$ po prerokovaní a odsúhlasení príslušným orgánom štátnej správy neprekročila najvyššia priemerná zmenová hodnota ožiarenia.

(4) Dočasné prekročenie najvyšších prípustných hodnôt ožiarenia obyvateľstva elektromagnetickým poľom vyplývajúce z havárií, nevyhnutných meraní, opráv, prípadne z ďalších výnimočných prípadov sa musí prerokovať s príslušným orgánom štátnej správy³⁾ a s príslušným ústavom hygieny a epidemiológie za účelom vykonania opatrení na ochranu zdravia obyvateľstva.

(5) Najvyššie prípustné hodnoty ožiarenia obyvateľstva W_{EO} , W_{HO} alebo W_{SO} ⁴⁾ sú priemerné denné hodnoty vypočítané zo zisteného ožiarenia jednotlivca v miestach pobytu v jednom kalendárnom týždni, prípadne zo zisteného ožiarenia jednotlivca podľa času prevádzky zdroja v rovnakom období a sú určené

a) v pásme v $\dot{f}$ od 60 kHz do 3 MHz hodnotou 5 000 [$\text{V}^2\text{m}^{-2}\cdot\text{h}$] pri vyjadrení efektívnej hodnoty intenzity poľa E vo voltoch na meter a času t v hodinách podľa vzorca

$$W_{\text{EO}} = E^2 \cdot t = 5\,000 \text{ [V}^2\text{m}^{-2}\cdot\text{h]}$$

alebo 20 [$\text{A}^2\text{m}^{-2}\cdot\text{h}$] pri vyjadrení efektívnej hodnoty intenzity poľa H v ampéroch na meter a času t v hodinách podľa vzorca

$$W_{\text{HO}} = H^2 \cdot t = 20 \text{ [A}^2\text{m}^{-2}\cdot\text{h]},$$

ak $E \leq 180$ [Vm^{-1}] a $H \leq 15$ [Am^{-1}];

b) v pásme v $\dot{f}$ od 3 MHz do 30 MHz hodnotou 700 [$\text{V}^2\text{m}^{-2}\cdot\text{h}$] pri vyjadrení efektívnej hodnoty intenzity poľa E vo voltoch na meter a času t v hodinách podľa vzorca

$$W_{\text{EO}} = E^2 \cdot t = 700 \text{ [V}^2\text{m}^{-2}\cdot\text{h]},$$

ak $E \leq 80$ [Vm^{-1}];

c) v pásme v $\dot{f}$ od 30 MHz do 300 MHz hodnotou 100 [$\text{V}^2\text{m}^{-2}\cdot\text{h}$] pri vyjadrení efektívnej hodnoty intenzity poľa E vo voltoch na meter a času t v hodinách podľa vzorca

$$W_{\text{EO}} = E^2 \cdot t = 100 \text{ [V}^2\text{m}^{-2}\cdot\text{h]},$$

ak $E \leq 30$ [Vm^{-1}];

d) v pásme v_f hodnotou 0,12 K₂⁵⁾ pri vyjadrení strednej výkonovej hustoty S v miliwattoch na centimeter štvorcový a času t v hodinách podľa vzorca

$$W_{SO} = S \cdot t = 0,12 \cdot K_2 \text{ [mWcm}^{-2}\cdot\text{h]},$$

ak $S \leq 0,25 \text{ [mWcm}^{-2}\text{]}$.

(6) Najvyššie prípustné hodnoty ožiarenia a medzné úrovne elektromagnetického poľa sa nevzťahujú na ožarovanie chorých pri poskytovaní liečebno-preventívnej starostlivosti.

§ 5

(1) Zdroje v_f a v_{vf} sa musia navrhovať, vyrábať a uvádzať do prevádzky tak, aby pri predpísanom používaní nedochádzalo k prekročovaniu hodnôt stanovených v § 4. Pri projektovaní a výstavbe výrobných objektov, obytných budov a objektov občianskej vybavenosti, ktoré sa nachádzajú v okruhu pôsobenia zdrojov v_f a v_{vf}, je potrebné vykonať také opatrenia, ktoré vylúčia indukované elektromagnetické polia prekračujúce hodnoty stanovené v § 4. Údaje, ktoré potvrdzujú splnenie tejto podmienky, musia byť súčasťou dokumentácie.

(2) Návrh typov a dovoz zdrojov v_f a v_{vf} musí schváliť minister zdravotníctva.⁶⁾

(3) Prevádzkovatelia zdrojov v_f a v_{vf} sú povinní

- a) preskúšať ich meraním, či vyhovujú požiadavkám tejto vyhlášky, pred uvedením do prevádzky, pri zmene alebo pri oprave zdroja, pri zmene prevádzky alebo pri zmene v okolí zdroja. Termín preskúšania sú prevádzkovatelia povinní oznámiť príslušnému orgánu štátnej správy a príslušnému ústavu hygieny a epidemiológie tri dni pred začatím skúšok. O výsledkoch merania vedú protokol;
- b) pred začatím prevádzky vypracovať prevádzkový poriadok a predložiť ho na schválenie príslušnému ústavu hygieny a epidemiológie. Pred uvedením zdrojov v_f a v_{vf} do prevádzky vyžiadať si záväzný posudok príslušného orgánu štátnej správy⁷⁾;
- c) bezodkladne informovať príslušný orgán štátnej správy o každej poruche zdroja v_f alebo v_{vf}, ktorá má za následok zvýšenie ožarovania okolia, takúto poruchu okamžite odstrániť a o termíne odstránenia poruchy ho informovať. Až do odstránenia poruchy zdroja v_f alebo v_{vf} sú povinní prevádzku zastaviť, utlmiť alebo po prerokovaní s príslušným orgánom štátnej správy vykonať opatrenia na ochranu osôb;
- d) zreteľne označiť výstrahou miesta (oblasti alebo pásma), v ktorých úroveň elektromagnetického poľa môže byť vyššia, ako je prípustná, a po prerokovaní s príslušným orgánom štátnej správy ustanoviť pre tieto miesta zodpovedajúci režim;
- e) udržiavať zdroje v bezchybnom stave a sledovať, aby sa v dôsledku opráv alebo iných zásahov neznížila účinnosť tieniacich krytov a iných ochranných opatrení.

§ 6

Na pracoviskách a miestach, na ktorých dochádza k prekročovaniu hodnôt ustanovených v § 4 ods. 1, môžu pracovať len osoby zdravotne spôsobilé, poučené o povahe práce a oboznámené s prevádzkovým poriadkom. Prevádzkovatelia zdrojov v_f a v_{vf} sú povinní viesť záznamy o pobyte jednotlivých pracovníkov na týchto pracoviskách a miestach a tieto záznamy uchovávať 20 rokov.

§ 7

Zdroje v_f a v_{vf}, ktoré boli uvedené do prevádzky pred dňom účinnosti tejto vyhlášky, sú prevádzkovatelia povinní preskúšať podľa § 5 ods. 3 najneskôr do 12 mesiacov odo dňa účinnosti tejto vyhlášky.

§ 8

Zrušuje sa § 11 úpravy Ministerstva zdravotníctva Slovenskej socialistickej republiky z 1. júna 1976 č. Z-5825/1976-B/3-06 o hygienických požiadavkách na stacionárne stroje, uverejnenej pod č. 17/1976 Vestníka Ministerstva zdravotníctva Slovenskej socialistickej republiky, registrovanej v čiastke 24/1976 Zb.

§ 9

Táto vyhláška nadobúda účinnosť dňom vyhlásenia.

Viliam Soboňa v. r.

1) W = najvyššia prípustná hodnota ožiarenia.

Index P = najvyššia prípustná hodnota ožiarenia pracovníkov.

Index E = elektrická zložka poľa.

Index H = magnetická zložka poľa.

Index S = výkonová hustota.

2) $K_1 = 1$ pre stacionárne antény alebo žiariče.

$K_1 = 2,5$ pre mechanicky sektorujúce antény.

$K_1 = 120$ pre otáčajúce sa antény.

$K_1 = A/3$ pre elektronicky sektorujúce antény (A - uhol sektorovania v stupňoch).

3) § 74 zákona č. 20/1966 Zb. o starostlivosti o zdravie ľudu v znení zákona Slovenskej národnej rady č. 419/1991 Zb., ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré predpisy v oblasti zdravotníctva (úplné znenie č. 96/1992 Zb.).

4) Index O = najvyššia prípustná hodnota ožiarenia obyvateľstva.

5) $K_2 = 1$ pre stacionárne antény alebo žiariče.

$K_2 = 5$ pre mechanicky sektorujúce antény.

$K_2 = 360$ pre otáčajúce sa antény.

$K_2 = A$ pre elektronicky sektorujúce antény (A - uhol sektorovania v stupňoch).

6) § 4 ods. 3 písm. g) zákona č. 20/1966 Zb.

7) § 4 ods. 3 písm. c) zákona č. 20/1966 Zb.

